

VORE HJEM
VORE BARN – OG
KOMMUNISMEN

AV
KATHRINE LIE
REDAKTØR AV «HJEMMENES VEL»

NB Rana
Depotbiblioteket

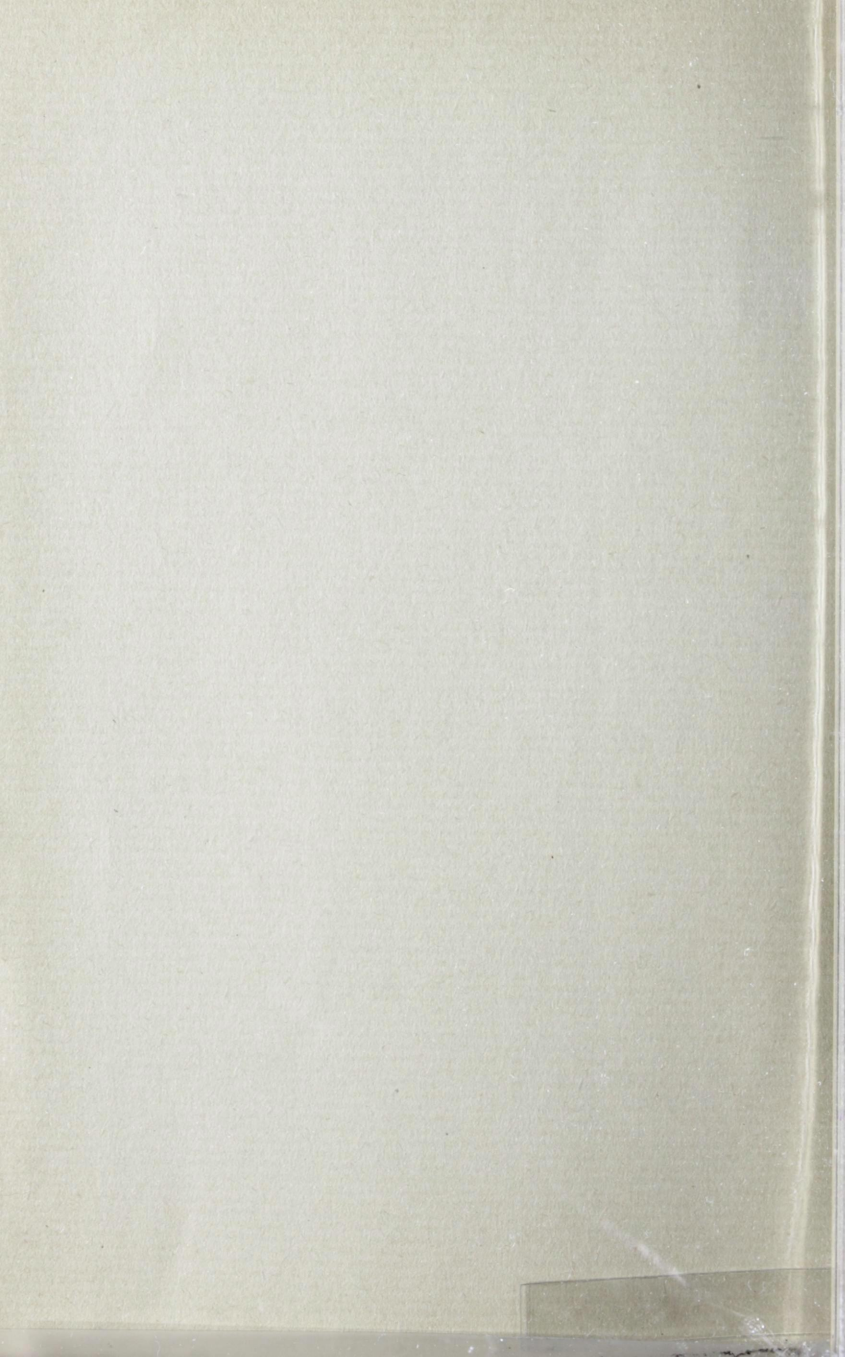

KRISTIANIA
FORLAGT AV H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)
1924

EMIL MOESTUE A/S

Indholdsfortegnelse.

	Side
Naar et stort rike gaar under	5
Hvad vi bevislig vet om de ydre forhold i Sovjet-Rusland	7
Hjemmene og barna i Sovjet-Rusland	12
Hvorledes kommunisterne arbeider hos os	25
Kampen mot religionen	29
Kampen mot moralen	31

Naar et stort rike gaar under.

DET er med os kvinder som med dyrene, at naar nogen nærmer sig vort hjem og vore barn for at gjøre dem ondt, saa reiser hver fiber sig i vort legeme til selvforsvar for det kjæreste vi har her i denne verden — vore barn og vort hjem.

Paa os norske kvinder virker kommunismen som en truende sky, der endnu kun saavidt skimtes i himmelranden, men som vi, hvis vi ikke nu slaar vagt om vort og vore, snart risikerer at faa over os med hele et ondt uveirs forfærdelige rædsel. La os huske at *endnu* er der tid til at avvende denne ulykke og frelse vore barn og fremdeles holde vore hjem sammen.

La os ogsaa huske, hvordan kvinderne i det store «mønster»-rike Sovjet-Rusland uten videre blev revet væk fra hus og barn og kommandert ut for at arbeide for staten og ikke for sit hjem — tvunget ut til bl. a. at hugge trær ved vintertid i de store skoge — uanset om de var gamle eller unge og uanset om de overhodet nogensinde før hadde været vant til at utføre tungt arbeide.

Mon vi ikke alle den dag vi virkelig har rædselen over os, alle som én med vemod vil tænke paa de fredelige gode dage, vi engang levde, og hver især føle en dyp og bitter selvbebreidelse, fordi vi ikke gjorde, hvad vi evnet for at forsvare os selv og vort.

At kommunismens gyldne løfter kan virke beta-

gende paa mændene og deres arbeide, kan tildels forståes, men at vi kvinder, som har vort arbeide i de tusen hjem, skal la os blænde av disse løfter og tro paa dem, naar vi hører og læser om tilstandene i den nye Sovjetrepublik, kan vel neppe forlanges.

At de nuværende tilstande inden alle samfundsklasser ikke er saa gode, som de burde være, er vi alle enige om. Men vore levevilkaar maa forbedres ved samarbeide og forståelse, saa at ethvert menneske, som arbeider, blir respektert, hvilket arbeide han eller hun utfører, som det nyttige samfundsmenneske vedkommende er. Vi kvinder maa arbeide for at dette sker ved rolige forhandlinger og ikke ved raa, brutal voldsmagt. Av tvang opstaar der aldrig noget godt. De vanskelige, bekymringsfulde forhold med de stigende priser, som vi husmødre nu gjennomlever, skyldes i første række de urolige tider. Blev hver mand og kvinde paa sin post og rolig utførte det arbeide, de evnet, vilde man sikkert kunne ha haab om at opnaa gode levevilkaar for alle samfundsklasser.

Jeg har samlet endel materiale om, hvordan forholdene virkelig arter sig i Rusland og haaber her ved at gi de norske kvinder et indblik i, hvordan tilstanden ogsaa kan bli her hos os, hvis kommunisterne seirer ved det forestaaende valg.

Hvad vi bevislig vet om de ydre forhold i Sovjet-Rusland.

UTE i verden har kvinderne forlængst efter dyrekjøpte erfaringer opgjort sig sin mening om den kommunistiske bevægelse.

I vort land har begivenheterne endnu ikke git sig saa sterke utslag, at de norske kvinder er blit tvunget til at ta avgjort standpunkt til den kommunistiske bevægelse, som for nogen aar tilbake begyndte at blaase over landene og som nu truer med at feie hen over jorden som et alt ødelæggende stormvæir.

Det skal villig indrømmes, at det ikke altid har været saa let at opgjøre sig en bestemt mening om kommunismen, fordi der jo er fremkommet de forskjelligste beretninger om de indre forhold i Sovjet-Rusland, som jo for vore hjemlige bolsjeviker oppstilles som et mønster paa et idyllisk jordisk paradis. Hvert parti har malt med sine farver. Nogen sort, andre hvitt. Man har hat altfor faa faktiske kjendsgjæringer at holde sig til.

Nu er der imidlertid i aarenes forløp fremkommet saa mange bevislig korrekte skildringer fra høit ansete mænd og kvinder, som personlig har opholdt sig i Rusland, og der er yderligere fra kommunisternes eget splittede parti officielt sivet ut saa mange avsløringer, at billedet har klarnet sig saa sterkt, at vi med sikkerhet tør gjøre os en paalidelig forestilling om de virkelige tilstande.

De mænd, som idag styrer og regjerer i Rusland, er ikke valgt av det samlede russiske folk. De har selv ved et kup opkastet sig til herskere og har ved sine blodige handlinger og sin uendelige ærgjerrighet forstaat at holde det store uvidende folk i tømme. Hvad vilde vel vi herhjemme si om — forholdsvis regnet — en flok paa 6—8000 mennesker optraadte som eneherkende parti i Norge?

Alle de som ikke var av samme mening som bolsjevikerne, blev feiet væk fra de poster og stillinger de indehadde, uanset om de hadde brukt en menneskealder for at utdanne sig til sit embede. Handel, videnskap og kunst, skoler og universiteter, fabrikker og industri, import og eksport — alt blev efter den store revolution lagt i hænderne paa de energiske, men hensynsløse ledere, som i arbeidernes navn overtok magtens tøiler og satte sig selv i høisætet.

Dels av mangel paa kapital, dels av mangel paa fagutdannede ledere maatte fabrikkene indstille og industrilivet døde hen. Jordgodserne blev «nationaliseret» — det vil si: de blev fratat eierne og stillet under statens kontrol og bestyrelse. Følgen var, at i 1921 laa to trediedele av jorden helt ubrugt hen. Bønderne orket ikke i længden at se paa, at deres marker ikke blev dyrket. De gjorde gang paa gang opstand — bondeopstandene har saaledes ifølge kommunisternes egne opgaver i 1924 været 45 procent flere end i 1922 og 1923 —, men alle oppør blev brutalt dæmpet ved vaabenmagt. Der oppstod arbeidsløshet, nød og mangel paa mat og varer.

Alle, som ikke straks svor til det nye kommunistiske evangelium, blev under revolutionen dels henrettet, dels forvist, dels fratat sine boliger og sit levebrød og overladt til at leve sit liv paa gaten. Hjemmene blev opløst, store mængder av flygtninge strømmet i rædsel og fortvilelse over grænsen og tok veien til andre lande, hvor de maatte søke sit utkomme som de bedst kunde. Universiteter blev lukket og

de studerende ubarmhjertig kastet ut av sit arbeide og avskaaret fra videre utdannelse. Professorene blev sat paa bar bakke uten pension. De fik ikke lov at reise til andre lande, de hadde værsgod at forbli i Rusland, avskaaret fra alt andet aandsarbeide og kun henvist til at dø døden aandelig og om mulig ogsaa legemlig. Og folk, hvis navne vilde staat som pryde for ethvert universitet, blev fjernet fra undervisningen. Rusland blev ribbet for hele sin intelligens. Derfor er det ogsaa blit sagt, at «den russiske hjerne for tiden befinner sig utenfor rikets grænser».

Det var ikke ualmindelig, at skolernes forhenværende portnere utnævntes til bestyrere. Til gjengjæld saa man ofte forhenværende præster arbeide i kloakkerne eller grave grøfter, glade over at tjene saapas, at de ikke sultet ihjel. En fremragende kirurg, ansat ved «Lenins sykehus», hadde ikke større gage end at han for sin maanedsløn kunde kjøpe sig $\frac{1}{3}$ pd. smør. For at tjene mere deltok han i sykehusets orkester, hvor han slog paa triangel og for dette arbeide fik han ti gange saa meget som for sit arbeide som læge.

Det var derfor intet under at hele den dannede, oplyste klasse under saadanne livsforhold opgav kampen. Rikets totale sammenbrud paa alle omraader bevirket, at Rusland overfor utenverdenen blev et praktisk talt avstengt land. Med sine brutale fremgangsmaater og sin fuldstændige mangel paa ordholdenhet blev den russiske arbeiderregjering betragtet med mistankens skjærpede blik. Ikke desto mindre har Sovjet-herrerne med paagaende ihærdighet hele tiden forsøkt at oprette handelstraktater med fremmede lande. Men forhandlingerne har altid foregaat og foregaar endnu med et utal av kunster og et ordvieri, som gir de vesteuropæiske magter indtryk av, at de forhandler med hestebyttere, hvis ord er stillet paa skruer og hvis utsagn vanskelig staar

til troende. Naar endelig en traktat er indgaat, kommer der sjelden noget ut av handelen, for de indre russiske forhold synes at være av den art, at landet har mere end nok med at brødføde sig selv.

Endnu mens det sidste skjær lyste over den russiske brandtomt, satte f. eks. vore forretningsmænd igang «Den norske Ruslandslinje», idet man vilde utnytte de chanser, som man ventet sig i farten paa Rusland som følge av den knækkede tyske konkurranse. Det blev en absolut skuffelse. Ingen handel kom istand og linjens skibe maa nu anvendes i fart paa Amerika.

Saaledes er det ogsaa gaat i Sverige, i Finland og i Danmark, hvis import bare har utgjort en 40de del av eksporten.

Dette er illustrerende. Rusland, som mulig om en menneskealder kan tænkes gjenreist i det gamle samfunds billede, har nemlig fortiden intet godt at sende os. For at bluffe Europa forsøkte sovjetregjeringen at sætte igang en eksport av korn, der skulde utskibes over Østersjøhavnene og hvorav Norge overtok en del. Det viste sig at være bare svindel, for samtidig led store dele av Rusland under den sørgeligste mangel paa korn.

Hvad vi mottar, er kun av negativ og nedrivende art. Ruslands eksport bestaar av klingende fraser, av pengehjælp til arbeiderstreik og et undergravningsarbeide av hele vor gjennem slegtled møisommelig oparbeidede dannelselse.

Ruslands forhold til andre land har i de senere aar simpelthen været av den art, at det av det tyske utenriksministerium offisielt er blit karakteriseret i følgende ord, der er hentet fra en meddelelse, som er rettet til den engelske regjering og som omhandler de erfaringer, Tyskland har gjort under sine anstrængelser for at opnaa et ordnet handelssamkvem med sovjetregjeringen:

«Hvert eneste tysk firma som har drevet forret-

ning med Rusland, er blit ruineret under det herskende regime med dets brandskatninger, snyterier og øvrige korrupsion, som umuliggjør den mest elementære sikkerhet for person og eiendom.»

Alt, hvad ovenfor er anført — og meget mere, som vi her ikke har plads til — er historiske kjendsgjeringer. I det ydre og i store omrids ligger det ulykkelige og forhen saa mæktige russiske rike som et samfund, hvor nogen faa maktgriske herrer kun ser sin redning i at befæste sit despoti ved at opdrage folkets barn i egenskaper, der ikke fremmer menneskenes bedste og ædleste instinkter og følelser.

Hjemmene og barna i Sovjet-Rusland.

SOM paapekt i forrige avsnit blev under revolutionen alle de borgerhjem, som ikke vilde underkaste sig og sværge til det kommunistiske evangelium, splittet og opløst. Man kan tænke sig hvordan tilstanden artet sig i de hjem, hvor pludselig forsørgeren enten maatte flygte eller blev arrestert og hvor den øvrige familie maatte greie sig, som den bedst kunde. Ingen hjælp var at faa, intet arbeide, da de jo tilhørte borgerpartiet. Sulden, nøden og elendigheten holdt sit indtog i de forhen saa lykkelige hjem. Man kan tænke sig en mors fortvilelse over at maatte se sine barn sulte og fryse og ikke kunne gjøre noget for at hjælpe dem.

Fru dr. Tatjana Warscher, som var saa venlig at sende «Hjemmenes Vel»s blad sin dagbok fra revolutionstiden, fortæller levende om, hvor haard kampen var for tilværelsen:

Oktober 1918.

Fem forfærdelige uker kan jeg nu se tilbake paa! Min venindes femaarige søn har hat en alvorlig øresygdom og vi kunde ikke opdrive hverken medicin eller is til de kolde omslag. Telefonen var i uorden og vi tilbragte den ene oprivende nat efter den anden hos den lille patient. Lægerne er saa utsultede og forfrosne, at man maa gi dem noget at spise før de kan begynde behandlingen. Men det

er næsten ikke mere mulig at opdrive levnetsmidler. Vi løper om paa gaterne og bytter til os korn og bønner mot klær. Landsbybeboerne i omegnen av Petrograd er blit rike paa denne tuskhandel. For 5 pund poteter faar de et guldur.

En kvindelig student har fortalt mig om hvorledes bondepikerne i Ladogadistriktet paa de store festdage gaar til kirke med tre guldure. For hver gang de korser sig, trækker de frem et nyt ur og ser henrykt paa det. Ja! Ja! Guldur og fløielsportierer har de, men ikke saa meget som en almindelig spiker og ingen av de nødvendighetsgjenstande, som maa til i det daglige husstel.

— — —

Jeg gjorde et forsøk paa at faa fât i et par, tre stykker sukker. Damer som har tilhørt de høiere samfundsklasser forsøker nemlig at opholde livet ved at sælge sukkerbiter paa gaten. Jeg gik hen til en av disse, i hvem jeg gjenkjendte en tidligere hof-dame. Idet jeg skulde til at betale, dukket en politi-mand op, grep hende brutalt i armen og vilde bringe hende til politistationen, fordi al handel er forbudt. Hun maatte gi ham alt sit sukker for at slippe arre-stationen.

— — —

Jeg var forleden indbudt til geburtsdagsselskap hos en kollega. Menuen bestod av følgende retter: bak-verk av potetesskræl stekt i olje og derefter boller laget av kaffe-grut og sacharin. Jeg vilde forsøke at faa med mig noget sukkertøi som foræring til hende. Mange damer av det gode selskap forsøker nemlig at ernære sig ved at lage bonbons og sælge disse paa gaten. — — —

Idag har jeg hat lykken med mig. Jeg gik ut for at sælge de cigaretter som jeg faar i min egenskap av lærerinde for matroserne. For de penge jeg fik ved salget, kjøpte jeg 3 liter petroleum. Nu kan jeg

i en hel uke sitte i et oplyst værelse. For det er rædselsfuldt hver aften at ødelægge sine øine ved et daarlig brændende talglys.

— — —
 Jeg har faat vite hvor jeg kan faa fat i ved. Nemlig hos toiletmanden i Sommerhaven. (Sommerhaven ligger ved bredden av Fontankokaiien hvor de store trælægtere ankrer op.) Toiletmanden gjør sig tilvens med besætningen. De stjæler veden og han sælger den, og gevinsten deles likelig. Men toiletmanden tar ikke imot penge som betaling for veden. Han forlanger guld og juveler og er paa denne maate bliit en god kjender av alslags smykker. For mine guldgjenstande fik jeg en hel vogn fuld av ved. Ellers er det meget almindelig, at familierne maa hugge op sit gamle kostbare møblement for ikke at fryse ihjel. Jeg hørte saaledes to damer forleden diskuttere om, hvorvidt mahogni eller eketræ varmet bedst. —

Hvor strengt de ledende herrer gik frem forstaar man, naar man hører, at da en ung student i desperation over alle de lidelser, han saa rundt omkring sig, gik hen og skjøt Tsjekaens (det hemmelige politis) præsident, blev ikke alene den unge mand arrestert, men ogsaa hans forældre, hans søster og hans bedstemor, ja næsten alle de mennesker, som bodde i samme hus som han.»

I anledning av Tatjana Warschers dagbok, som blev offentliggjort i «Hjemmenes Vel», fik jeg tilsendt et brev fra en russerinde, som det var lykkedes at flygte over til Tyskland. Jeg tillater mig at citere noget av hendes brev.

«Vi har gjennomlevet forfærdelige tider — krig, hungersnød, epidemier — men den omvæltning, der la vort gamle samfund i grus og omstyrtet alle bestaaende tilstande og begreper, den var det rædselsfuldeste av alt. Og jeg sier med Tatjana War-

scher: Det vil aldrig gaa os av minde, ti det er brændt ind i vor bevissthet som et evig sviemerke.

Hvor vi landflygtige russere end flakker om i verden, saa forfølges vi av den røde revolutions spøkelse. Faren ligger truende over alle lande og folk, det murrer uhyggelig som av jordskjælv i undergrunden og luften er svanger av uro.

Sovjet har jo nu i særlig grad lagt sine fangarme ut efter Norge, og jeg tror, det kanske vil være av interesse at høre litt om den lidelses skjæbne, familierne gaar imøte, naar den raa, brutale magt tar samfundstøilerne og sætter sig i høisætet.

Vi bodde i Moskva, da revolutionen brøt ut. Min søster Olga var gift med en officer, og de hadde heldigvis — jeg sier uttrykkelig heldigvis — ingen barn, for han blev allerede den første dag fængslet og skudt og Olga maatte forlate sit hus og søke skjul i mit store og velindrettede hjem.

Saa brøt revolutionsuveiret løs og begivenheterne fulgte slag i slag. Som jeg har fortalt blev min svoger, officeren, skudt og Olga bodde hemmelig hos os uten en eneste gang at turde vise sig paa gaten, og under disse vanskelige forhold følte min mand, at ogsaa han var utsat for mistanke og spionering fra det hemmelige politis — Tsjekaens — side. Hver dag frygtet vi for husundersøkelse og arrestation, og da han saa pludselig og uten begrundelse blev avsat fra sin stilling, besluttet vi os til en ilsom flugt over grænsen. Ved hjælp av falske pas kom vi lykkelig ind i Tyskland og her har vi nu opholdt livet saa tappert som vi bare har evnet.

Men hvilken avgrundsdyb forandring! Alle vore livsvilkaar, hele vor aandatmosfære, alle vore indtægtskilder, hele vor omgangskreds, alle vore barns fremtidsutsigter — alt er omkalfatret. I min mands embede sitter nu en udannet, uoplyst, forhenværende vaktmester, hvis eneste berettigelse til embe-

det er, at han har set sin fordel i at være ivrig bolsjevik, vort hjem, vore eiendele er stjaalet og spredt for alle vinde og vore to tjenestepiker, som akkurat saavidt kunde læse og skrive, er blit folkeskolelærerinder!»

Og dog skal livet leves videre selv under de vanskeligste og værste forhold. Mennesker dør og mennesker fødes. Men at skulle sætte et barn ind i verden under de tilstande var næsten ugjørlig. Vi citerer atter dr. Tatjana Warscher:

«For en nat jeg har tilbragt! Klokken 12 om natten kom en ukjendt pike til mig og fortalte at hun bodde ved siden av min ven J.s leilighet og at det var paa høi tid at bringe hans hustru til et fødselshjem. Jeg tok med mig mine to sidste stearinlys og begav mig hurtigst mulig hen til J. Med stort besvær fik vi omsider fru J. transportert ned fra fjerde etage og anbragt paa en kjelke som vi hadde laant. Den unge egtemand og hans trofaste aldrende barnepike grep tauget og begyndte at trække, mens jeg fulgte efter og skjøv. Av og til ba fru J. os at stanse, fordi hun ikke længer kunde utholde smerterne. Engang stødte vi paa politi — paa en av de saakaldte militsionærer. «Holdt!» ropte han. «Vet dere ikke at det er forbudt at drive rundt ved nattetid.» Jeg forklarte ham, hvorledes det forholdt sig. «Ja, ja, dra videre Og Gud være med dere —» sa han godmodig. Men 10 minutter senere møtte vi igjen en militsionær og denne vilde ikke la os komme videre. Det var ikke andet for mig at gjøre end at begi mig avsted paa politivagten. «Hør her,» sa jeg til politifunktionærene. «En ny republikaner er ifærd med at komme tilverden. Og det kan jo umulig finde sted paa aapen gate i 20 graders kulde.» Jeg fik en passerseddel og vi naadde uforstyrret frem til fødselshjemmet. «Skynd dere, skynd dere,» skrek fru J.

Luften i fødselshjemmet var som forpestet. Rene sengklær fandtes ikke. Heldigvis hadde vi tat nogen med. Men trods alle vanskeligheter kom der to timer senere en ny liten republikaner til verden.»

Under opvæksten var disse barn omgitt av sult, nød og elendighet, for det var bare arbeidernes — «proletarernes» — barn, som nød godt av Sovjet-regjeringens begunstigelser.

«Det skjærer mig i hjertet,» skriver dr. Warscher, «at se, hvorledes russiske barn ser ut. Magre, gule, forgræmmede, triste ansigter som mangler ethvert barnslig uttrykk. Tynde arme og ben. Klædt i klær som er tillaget av forhenværende forhæng og portierer. De er alltid sultne og snakker alltid om mat. De fleste av dem staar moralsk og intellektuelt paa et meget lavt trin.

Jeg gikk henover Fontankokaien. Pludselig hørte jeg et barn klage og graate. Jeg gikk nedover stentrappen som førte til vandet og opdaget paa dens nederste trin en 8—9 aars gut som stod i begrep med at styrte sig i elven. Jeg spurte ham saa bestemt hvorfor han vilde drukne sig, at han ikke kunde andet end svare. Han fortalte mig da, at han hadde mistet alle familiens brødkort og at hans far vilde slaa ham ihjel, hvis han kom hjem. «Ingen forældre slaa sine barn ihjel,» sa jeg. «Nei, slik var det tidligere,» svarte han. «Men hvis jeg kommer hjem idag uten brød, saa slaa min far mig ihjel, for sulten gjør os alle meget værre, vet De vel!»

Jeg fulgte barnet hjem og det lykkedes mig med megen møyie at faa forældrene overtalt til ikke at slaa det. Dagen efter gikk jeg op i brødkommissionen og gjennom mine forbindelser lykkedes det mig at faa nye brødkort til familien.

Idag saa jeg følgende optrin: En 11—12 aars gut blev under bevogtning av to rødegardister ført

nedover gaten. Han skrek saa hjerteskjærende, at jeg aldrig har hørt noget frygteligere. Jeg vilde til at spørre hvad der var paa færde og hvad der skulde gjøres med ham, men den ene av soldatene truet mig med bajonetten. Slik er bolsjevikenes paradys for de smaa barn.»

Ingen tok sig av de stakkars barn, hvis forældre var blit dræpt. De streifet om i gaterne som herreløse hunde. Vi husker sikkert alle de rædselsfulde beretninger om de forladte hjemløse barn, som i horder flakket fuldstændig vilde om i Ruslands store skoge. De ernærte sig som de bedst kunde og nærmet nogen voksne sig, styrtet de avsted som skræmt vildt. At russerne selv ikke tok sig av disse barn kan vel kun tilskrives, at ytrings- og trykkefriheten var undertrykt. I Bethel i Bielefeld i Tyskland tok man sig menneskekjærlig av disse barn og det lykkedes at indfange en stor del av dem og atter gjøre dem til menneskelige væsener.

Da vor legation i Moskva i sin tid indberettet til vort utenriksdepartement, at tale- og trykkefrihet var ophørt i Rusland, var der mange vaklende sjæle herhjemme, som ikke vilde tro dette mulig i «frihetens nye rike». Nu er det imidlertid avgjort konstatert, idet der av endel fremstaaende kommunister, som mener, at Sovjet-herrerne for tiden fører en uriktig politik, er utstedt et utrop, som er offentliggjort i det svenske «Arbetaren» og i vort norske «Arbeiderblad».

Opropet indledes med uttalelsen av haab og ønske om, at «*arbeiderstanden i Rusland maa faa ytrings- og trykkefrihet*» og fortsætter med nedlæggelse av en bestemt protest mot de massearrestationer, forvisninger og forfølgelser av anderledes-tænkende, der gaar i svang i det russiske rike.

Vi kan tilføie, at der heller ikke er arbeidsfrihet og at alle streiker er forbudt. De russiske arbeidere

faar sig anvist et bestemt arbeide. De er nødt til uten vrøvl at motta den løn, som deres arbeidsgivere naadigst gir dem, og forsøker de at streike, blir de ubarmhertig kastet i fængsel. Havnestreiken i Leningrad i slutningen av august blev saaledes dæmpet med vaabenmakt. 6 arbeidere blev skuddt, 20 haardt saaret og hundrede blev arrestert og strengt straffet.

I tvangens og gudløshetens tegn lever de russiske barn gjennom alle aar. Enhver art av religionsøvelse er forbudt, gudsyndelse er en forbrydelse, som straffes med fængsel og som endog har bragt en række prester til skafottet. Censuren overvaaker strengt at ordet «gud» ikke nævnes i bøker og skrifter, ja den gaar endog ifølge professor Broch saa vidt, at selv et uttryk som «Vorherres fugl», der forekom i et dikt, blev forandret til «den frie fugl». Arne Ordning fortæller i «Mod dag», at der ved indgangen til Kreml er slaat op en plakate, hvorfra Karl Marx' bekjendte ord lyser: «Religion er folkernes opium». Bolsjevikerne har billeder av Marx, Lenin og Trotzky hængende paa sin væg og de betrakter disse med samme ærefrygt, som de før gjorde foran helgenbillederne.

Om undervisningsforholdene meddeler professor Broch, som selv har undersøkt tingene i Rusland, følgende:

«Barneskolen gjennomvæves av «celler» med kommunisternes spion og angivercentraler. Barn trænes systematisk op i den sjofleste umoral, som en barnesjæl kan lære. Her sættes barn som begyndende partiarbeidere til at overvaake en 10—12 elever, og avgi rapporter. Er nogen ifølge saadan indberetning for meget «bursjuj» (borgerlig tænkende), da blir den anmeldte elev fjernet fra skolen. Lærere og lærerinder er likeledes under disse elevers speidende øie.

I denne atmosfære av klassejustits, bestikkelse, spioneri og angiveri vokser for tiden de russiske — og mange norske — barn op. Det er forfærdelig at tænke paa — og resultatene ligger aapent i dagen.»

Dr. Warscher fortæller:

«Pikeinstitutterne staar i reformens tegn. De blir omdannet til proletariske fællesskoler for piker og gutter. Fra idag av er jeg ansat ved St. Paulsinstitut, men jeg kan ikke si at det er et behagelig arbeide. Foran porten stod en lasteautomobil som var fylldt til randen med helgenbilleder fra institutets kirke som skulde sløifes. Presten og kirketjeneren for frem og tilbake i porten. Jeg er blit opdraget i en familie som ingensomhelst vegt la paa kirkelige ceremonier, men jeg kan ikke si andet end at synet berørte mig pinlig.

Inspektrisen hadde bedt mig om at hjelpe hende med at notere barnenes adresser. Jeg bad dem om at skrive dem ned paa sedler og indlevere dem til mig. Paa enkelte av disse fandt jeg opplysninger som: «Far er skudt. Mor er i Tsjekafængslet.» I klassen gik der ogsaa barn som hadde tilhørt det keiserlige page-korps og hvis forældre var faldt som sonofre for den dræpte Tsjekapresident Wrizky.

Jeg snakket med en av eleverne, en 11-aarig gut, som forekom mig at være særlig sympatisk. Han fortalte mig om hvordan man var kommet til dem om natten og hadde arrestert hans forældre og ført ham selv til institutet. Han sluttet med at be: «Aa ta med et par poteter til mig — jeg er saa forfærdelig sulten.» Den næste morgen tok jeg med et par kokte poteter til ham. Andet hadde jeg ikke i huset. Han slukte dem begjærlig som et litet dyr. Saa gned han sig paa maven og sa: «Jeg har spist poteter. Jeg er en fin herre!»

En av mine veninder skulde sende sine to barn til et saakaldt mønstersanatorium, da hun ikke mere

kunde klare at skaffe dem tilstrækkelig mat. Begge to — den elleveaarige lille pike og den syvaarige gut — var forfærdet over hvad de hadde set i denne anstalt. Min veninde graat, da jeg kom. «Si mig hvad skal jeg gjøre,» ropte hun, «skal jeg la barna sulte hjemme hos mig eller skal jeg sende dem tilbake til sanatoriet hvor de blir ødelagte for mig?» «Vær bare rolig, mamma, vi lar os ikke ødelægge; det er saa ækkelt alt det, vi har set,» sa de to barn. Men spørsmålet løstes av sig selv to uker senere. Der blev nemlig dannet et kontrolraad bestaaende av fabrikarbeidersker, og disse bestemte at kun proletarbarn for fremtiden skulde optas i sanatorierne, men ingen andre. Derfor maatte min veninde igjen ta hjem sine barn.

Tre dage efter at barna var vendt tilbake gik jeg ditop og bragte med mig et par smaa hvetebrød, som jeg var kommet over underveis. Gutten bet med henrykkelse et stykke av brødet, saa kysset han det, tok en ny bite og kysset det paany og fortsatte slik indtil brødet var opspist.

De intellektuelles barn befinner sig idetheletat i en haabløs stilling.

En av mine kollegers barn blev syk. Med stor møie lykkedes det faren at opdrive en anvisning som berettiget ham til at faa 1½ pund hvetemel utlevert. Da han kom med denne bevidnelse til levnetsmiddelcentralen, fik han følgende besked: Hvetemel utleveres kun til proletarbarn. For andre har vi her intet!

Igaar fandt der sted et bal i vor Realskole. Koncertprogrammet forekom mig ganske upassende for en skole. Det bestod av erotiske zigøinerviser og operettearier. Men det værste skedde under dansen. Blandt gjestene var der mange rødegardister hvorav flere var drukne da de indfandt sig. Pludselig hørte vi et skrækkelig leven. To rødegardister hadde for-

anstaltet et veritabelt slagsmaal. Man maatte binde dem med taug og slæpe dem ut.

Jeg gik ind i en av klasserne. Paa gulvet bemerket jeg spor efter elevernes overstadige drukken-skap. Skolepikerne er ikke til at kjende igjen. Tidligere var de flittige og beskedne smaapiker. Nu optrær de med ekstragavante frisyrrer, dypt utringet og med store ræveskinds boar om halsen. Jeg har bestandig holdt paa fællesskoler. Men det gaar ikke an at indføre dette system uten enhver overgang, slik at 17-aarige piker og 19-aarige gutter som aldrig tidligere i fællesskap har deltatt i undervisningen, pludselig sitter paa samme skolebænk.

Jeg gad vite hvorfor de bolsjevikiske førere alle nærer slik forunderlig forkjærlighet for det sexuelle spørsmaal. For ikke at tale om fru Kollontay med sin «mangeartede eros». Kommissæren Poletaeff hadde fundet en meget enkel løsning av problemet om den sexuelle opplysning. «Send skolepikerne i operette-teatrene,» sa han, «saa holder de nok op med at tro paa storke!»

Lærer S. tok det hele alvorligere. Han indviet de 13-aarige smaapiker i forplantningens love saa detaljert og med saa ugenerte plancher og tegninger, at det muligens vilde passet for et medicinsk auditorium, men paa ingen maate for en skole. En av mødrene gjorde ophævelser over denne anskuelsesundervisning og klaget til folkekommissæren, fru Lilane. Men Lilane tok lærerens parti og erklærte at han var en førsterangs pædagog.»

Barna i Sovjet-Rusland opdrages og oplæres saaledes bevisst og metodisk ikke alene i et intenst had til den besiddende klasse, men tillike i had til og foragt for religion, kirke og moral. Dr. Warscher meddeler endel eksempler paa de herskende moralske tilstande i kommunisternes paradisk.

«Min bekjendt,» skriver hun, «er ansatt ved den

institution, som uddeler levnetsmiddelkort til svangre kvinder. Disse kvinder har det privilegium at de istedenfor 1 pund sild om maaneden faar 2, et halvt pund løk og andre litet betydningsfulde tillæg. Fru P. fortalte mig nylig at det ret som det er forekommer, at bachfischer (14—15 aarige pikebarn) fremlægger attest for at de er svangre. De viser hverken skam eller sorg. Deres eneste ønske er at opnaa den større levnetsmiddelration. Det er resultatet av folkekommissæren Kollontays virksomhet. En avis kunde berette, hvorledes denne herskerinde engang da en femtenaarig pike fødte et barn i et internat, sendte den unge mor sin lykønskning og samtidig gav ordre til at gi hende dobbelt levnetsmiddelration i belønning.

Man har git mig det stenografiske referat av en tale som kamerat Kollontay holdt for en forsamling bestaaende av matroser. «Kamerater, hittil har pikeinstitutterne hverken skjænket eder hustruer eller elskerinder. Vi vil skjænke eder baade hustruer og elskerinder.» Jeg vilde svært gjerne vite, hvorledes kamerat Kollontay har tænkt sig denne ordning.

Egteskap stiftes nu ganske formløst ved en indførsel paa en liste. Registreringen besørages av unge kontordamer. De nygifte faar i bryllupsgave av staten fire alen kattun. Mange er det som indgaar et skinlegeskap og lar sig skille igjen efter to maaneders forløp. Var man rigtig heldig kunde man paa denne maate endog skaffe sig et par sko.»

Og professor Sarolea i Edinburgh, en mand, hvis ord ingen drar i tvil, skriver at undervisningen kun søkes opretholdt «ved foredrag av «proletarer», som er tat op fra gaten og hvorav flere end ikke har den beskedneste folkeskoleutdannelse.»

Den slette undervisning har derfor ogsaa resultert i et litet betryggende retsvæsen. Ifølge professor Broch hører bestikkelser til dagens orden, og enhver

borger vil i en række av tilfælder være sikker paa under en retssak at bli dømt ved domstolene, bare fordi han er «borger» og ikke «proletar». Og omvendt har en «proletar» alle utsikter til at bli frikjendt.

Vi har her fremlagt endel bestemte kjendsgjeringer vedrørende hjemmene, barna og opdragelsen i Sovjet-Rusland. De taler for sig selv og trenger ingen kommentarer.

Naar vi nu læser om alle disse faktiske og forfærdelige tilstande, som hersker i det nye Sovjetrike, melder uvilkaarlig den tanke sig hos os: Hvorfor skal tilstanden, hvis disse «reformer» indføres i Norge, bli bedre her? Vi vil faa de samme rædsler at gjennemgaa og de samme opløsningstilstande for hjem og familie. La os huske, at der er andre maa-ter at forbedre arbeidernes kaar paa end ved mord, pinsler, sult og ødelæggelse av vor egen og vore barns fremtid.

Hvorledes kommunisterne arbeider hos os.

«ARBEIDERBLADET» hadde fornylig en artikkel, hvor det heter:

«Gaar man igjennem folkeskolenes lærebøker, især religions- og historiebøkerne, blir man høist forbauset over hvad barna lærer paa skolen i aaret 1924.

Undtas slike fag som regning, skrivning og læseøvelser er resten av undervisningen basert paa at opdra barna til lydige, ydmyge arbeidstræller under det kapitalistiske aak. Men at faa forandret denne undervisning er næsten umulig. Den er nemlig et led i opdragelsen av den kommende slekt til arbeidsslaver og borgerlig stemmekvæg.

Søndagsskolene, de borgerlige speiderkorps og andre lignende institutioner er ogsaa led i samme arbeide. Derfor har disse institutioner alltid penger nok at rutte med.

Som en motvegt mot det kapitalistiske samfunds usunde barneopdragelse er det arbeiderorganisasjonene har gaatt til opprettelse av barnelag, kommunistiske speiderkorps o. s. v.»

Kommunistene forstaar, at barna er fremtiden. Derfor arbeider disse samfundets fiender med alle midler og derfor gjælder det først og fremst at paavirke vore barn.

«Arbeiderbevægelsen og barna» er titelen paa en liten bok, utgit av Chr. Hilt paa Norges kommunistiske ungdomsforbunds forlag. «Borgerklassen», skri-

ver forfatteren, «utfolder i alle land en planmæssig og intens virksomhet for at opdrage barna til trofaste forsvarere av det kapitalistiske samfund. Det sker først og fremst gjennom *Statens skoler*, hvis hele arbeide gaar ut paa, at gjøre barna til gode, lovlige borgere som elsker gud, konge og fædreland. Den samme aand præger arbeidet i de forskjellige *frivillige barne- og ungdomsorganisationer* som kristelige ynglingeforeninger, søndagsskoler, speiderorganisationer, idrætsforeninger o. s. v.

Tusener paa tusener av barn fra arbeiderhjem, endog fra *kommunistiske arbeiderhjem*, besøker disse skoler og foreninger. Statens skoler er man jo rigtignok under lovs tvang forpligtet til at sende barna til, og saalænge lærerskolene vedblir at være middelalderske daarekister for utdannelse av borgerlige, kristelige chauvinister vil det ikke kunne undgaaes, at arbeidernes barn i skolerne bibringes en livsopfatning og et samfundssyn som staar i direkte strid med forældrenes. Arbeiderhjemmene burde reise sig til kamp mot den forkvakling av barnesindet, som foregaar i statens skoler. I hvert fald burde de ikke gjøre skaden endnu større ved ogsaa at sende barna til de borgerlige søndagsskoler, speiderorganisationer o. s. v. til ny forkvakling og fordummelse.

Den eneste undskyldning for at dette virkelig blir gjort er den ting, at arbeiderbevægelsen hittil praktisk talt ikke har tat sig noget av barna. Den eneste undtagelse er de obligatoriske juletræfester én gang om aaret. Da samles gjerne barna i Folkets Hus og synger — kristelige julesalmer!

Allerede nu er der heldigvis tegn til vaaknende forstaaelse av barnebevægelsens betydning. Kristiania Arbeidersamfund har gaat igang med eget barne- lag. Ungdomsforbundets sidste landsmøte har nedsat en komite, som særlig skal ta sig av arbeidet blandt barna. Komiteen er gaat igang med utgivelsen av et eget barneblad, «Barnebladet», foreløbig en gang maa-

nedlig. En ny barnesangbok er utgit. Henvendelse til lagene er utgaat om dannelse av kommunistiske barnelag overalt og fra en række steder foreligger der allerede meddelse om at forberedende komiteer er nedsat og at lag er dannet.»

Der findes hundreder av slike «barnelag» rundt om i vort land. Om disses virksomhet heter det i nævnte bok, at «ved juletræfester bør barnelagets styre sørge for, at der blir et godt kommunistisk program, avpasset for barna. De proletariske barns hele liv og arbeide maa bli gjennomtrængt av kommunistisk aand. Under omhyggelig ledelse av de kommunistiske lærere og de ældre av de unge kamerater, vil de kommunistiske barnelag erklære krig mot de sidste rester av *kirkelig, borgerlig moral* og *nationalistisk sindelag* blandt barnemasserne. Saaledes vil de kommunistiske barnelag i diktaturets periode ta aktiv del i opbygningen av den nye kommunistiske kultur.»

Kommunisternes barneblad er et eiendommelig blad til barneblad at være. Visste man ikke, at det var ment i alvor, skulde man tro, at det var en parodi paa den bolsjevistiske agitation, slik som denne arter sig i vor kommunistpresse. Skjeldsordene flammer og hatet lyser — riktig en oppbyggelig underholdning for uskyldige barn.

Mainummeret, som vi har foran os, indledes med en artikkel, «Melken og barna», der handler om det fornylig i bystyret behandlede forslag angaaende utdeling av melk til barn. «Arbeiderbarnas leketøi er fattig og magert. Men overklassens barn — i deres lekestuer ligger det overalt slængt istykkerrevne og ituslaatte smaadyr, nisser og dukkemænd, dyre saker, som i de aller fleste tilfælde er hjemført fra utlandet. I stuen er det ogsaa god plads at leke paa. For at passe paa, at der ikke sker barna noget ondt, har ogsaa overklassefruen leiet en barnepike. Denne piken betaler hun pr. maaned for at gjøre det, som hun egentlig skulde gjøre selv; men fruen vil ut og

more sig. Nu er det jo ikke alle fruer, som er saa dumme som pengefruene. Men pengefruene, pelsklædte vampyrer og svin, som forpester samfundet ved sin blotte eksistens, dem har vi altfor mange av, og det er dem, vi tar kampen op med i det kapitalistiske samfund.»

Jeg spør: Er dette ord og tale, som passer for vore barns bløte og ømme sind? Heldigvis er *alle* barn — selv de kommunistiske — i besiddelse av trang til godhet og ømme følelser og medlidenhet med dem, som har det ondt. Men dette skal kues og allerede i en tidlig alder knækkes. De skal alt fra den spædeste alder oplæres til at undertrykke gode og kjærlige tanker og lære at bli haarde, steile mennesker uten at eie det, vi hitindtil har kaldt almindelig menneskelige følelser. De skal med andre ord utrustes til at bli haarde og kolde individer, som med knyttede næver gaar ut i livet.

Hvordan mon saa den nye generation vil se ut og hvordan vil det vel bli at leve side om side med de mænd, som er blottet for alle de smaa opofrelser og den omtanke, som, maa til for at leve det daglige egteskabelige liv? Dette er noget, som i første række skulde mane os kvinder til eftertanke.

Kampen mot religionen.

EN av vore kommunistiske ledere, professor Edv. Bull, har utgit en brochure om kommunisme og religion. Den er av bolsjevikpressen anbefalet til flittig læsning. Paa side 14 skriver hr. Bull:

«Den primitive opfatning om en gud, som til stadighet griper ind i begivenhetenes gang, ophæver naturlovene og tingenes regelmæssige aarsaker, gjør mirakler og opfylder det, de troende beder ham om — en slik opfatning er naturligvis ikke forlikelig med marxismens strengt aarsaksbestemte tankegang.

Vi skal slaas uforsonlig med den bestaaende officielle lutherdom som med andre fordummende sekter.»

I samklang med prof. Bulls ord staar en artikkel i «Mot dag»:

«Kirkene og vækkelsesbevægelserne er vore fiender, deres tanker staaar i rak kamp mot vore tanker, deres vilje er i strid med vor vilje, deres praktiske propaganda i kamp mot vor propaganda. Vi erkjender erfaringsmæssig, at hvor kirken eller en vækkelsesbevægelse vinder vekst, der taper vi, og der hvor vi seirer, gaar de religiøse organisationer under. Derfor bekjemper vi kirken og lægprædikanterne. Derfor sier vi, at kirken og alt det religiøse væsen er en forbandelse for arbeiderne.»

Ogsaa under den franske revolution i 1789 «avsatte» man gud og paabød, at folket skulde dyrke

den menneskelige fornuft. Vore kommunister «avsætter» ogsaa gud, men de erstatter ham ikke med den menneskelige fornuft. De erstatter ham med Karl Marx's lære, der kun lefler med og lovpriser menneskenes laveste og simpleste instinkter.

En folkeskolelærerinde fortalte mig, at hun havde en klasse, som hun ved ihærdig arbejde havde faat omdannet til baade snilde og lydige barn, men en dag fik hun en ny elev fra et sterkt kommunistisk hjem. Dette barn formaadde paa en kort tid at ødelægge klassen for hende. Naar de skulde synge fædrelandssangen, sang alle barna «Ja vi *hater* dette landet». Og i religionstimerne forvansket de den gamle vakre salme «Kirken den er et gammelt hus» til de smakløse ord: «Kirken den er et gammelt *fjøs*».

Hvordan mon det vil gaa med en slegt, som er blotet for saavel fædrelandsbegeistring som for religiøse følelser? Hvad skal den bygge sit liv paa? De som kommer bort fra religionen, har i almindelighed andre værdier at sætte istedet som f. eks. kunst, næstekjærlighet, velgjørenhet. Men disse har intet at sætte isteden uten blank egenkjærlighet og egoisme. Mon vi vilde faa lykkelige tider i vort land, hvis kirkerne blev lukket, og hvad vilde vel vore børn si, om julen med alle dens forventningsfulde glæder blev sløifet?

Kampen mot moralen.

DEN russiske minister i Norge, har utgit en bok, «Den nya moralen och arbetarklassen», som er utkommet paa «Frams förlag» i Stockholm. Gjennem denne faar vi et indblik i de nye moralske tilstande, som fremtiden vil bringe os, hvis kommunisterne faar magten i vort samfund. «Egteskapet er at ligne med en bolig», skriver hun. «Feilene ved boligen merker man først, naar man har bod der i længere tid. Naturligvis er det kjedelig, hvis man blir nødt til at flytte, men det er allikevel værre at bli boende i en bolig, som man ikke liker.» Saa letvint staar det hele egteskapsproblem for hende. Til yderligere bestyrkelse erklærte da ogsaa fruén under et interview i Kjøbenhavn, at «kjærlighet og kjøkken intet har med hinanden at bestille. Den ideale levevis for fremtidens mand og kvinde er at flytte paa hotel.»

I sammenhæng med dette kommunisternes syn paa egteskapet skal vi indskrænke os til at henvise til den blandt vore bolsjeviker nylig førte diskussion om, at det bør være tilladt at fordrive det menneskelige foster, og at vore kommunister har oprettet et kontor, hvor kvinderne kan belæres om fremgangsmaaten i ved kunstige midler at forhindre barns fødsel.

*

Vi har bare nævnt nogen av de vigtigste punkter i kommuisternes agitation, men vi tror, det er til-

strækkelig til at vise at der *for alvor er fare paa færde*.

La os erindre Tatjana Warschers vemodige og bitre ord:

«Hadde vi russerinder anet, hvad der vilde komme, og hadde vi itide forstaat, at alvorets stund stod for døren, saa kunde katastrofen utvilsomt været undgaat. Men nu er det forsent.»

Om kort tid — den 20. oktober — foregaar valgene. Da kan vi kvinder bli den tunge paa vegtskaalen, som avgjør, om vi kan faa rensset samfundsbygningen for den lumske sop, der har ædt sig ind i de dypeste bjelkelag og som har bragt den arbeidsuro ind i vort offentlige liv, som har ødelagt kronens værdi og fordyret og vanskeliggjort livet for os alle.

Høstens valg vil avgjøre, om ogsaa kvinderne i Norge staar i pagt med den øvrige civiliserte verdens kvinder, der i kulturens navn har reist sig i flammende protest mot et nyt, faretruende barbarvælde.

Støt i basunen for kvindernes stemmepligt, la alarmtrommen gaa — og de borgerlige partiers kvinder vil paa valgets dag skulder ved skulder sammen med mændene slutte sig til det store vagthold paa samfundets mure!

Depotbiblioteket

75sd 76 445

